

EYLÜL 2020 EKONOMİK, TİCARİ VE FİNANSAL BİLGİLER

Taner HACIOĞLU

Dış İlişkiler, Sanayi ve Proje Sorumlusu

İçindekiler

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ	4
1.1. Tüketici Fiyat Endeksi	4
1.2. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi	5
2. GÜVEN ENDEKSLERİ	Error! Bookmark not defined.
2.1. Ekonomik Güven Endeksi	6
2.2 Tüketici Güven Endeksi	7
2.3 Sektörel Güven Endeksleri	8
2.4. TEPAV Perakende Güven Endeksi	9
3. SANAYİ ENDEKSLERİ	12
3.1 İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye PMI İmalat Sanayi Raporu	12
3.2 İstanbul Sanayi Odası (İSO) İhracat İklimi Endeksi	13
3.3 MÜSAİD SAMEKS (Satınalma Müdürleri Endeksi)	14
4. DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ	16
5. FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ REEL GETİRİ ORANLARI	20
6. KONUT SATIŞ İSTATİSTİKLERİ	22
7. BANDIRMA TİCARET ODASI KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ	24

Tablo Listesi

Tablo 1. Tüketici Fiyat Endeksi Yıllık Değişimi	4
Tablo 2. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi ve % Değişim Oranları	5
Tablo 3. Ekonomik güven endeksi	6
Tablo 4. Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi	8
Tablo 5. Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel güven endeksleri	9
Tablo 6. İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansları (1000 \$)	16
Tablo 7. Balıkesir İli İhracatçı Firmalarının Sektör İhracat Performansı (1000 \$)	17
Tablo 8. Balıkesir İli İhracatçı Firmalarının Ülke İhracat Performansı (1000 \$)	18
Tablo 9. Konsolide Ükelere Göre Sektörel İhracat Miktarları (1000 \$)	19
Tablo 10. Balıkesir İlinin İlk Satış ve İkinci El Satış Ayrıntısında İllere ve Yıllara Göre Konut Satış Sayıları	22
Tablo 11. Balıkesir ilinin İpotekli ve Diğer Ayrıntısında Yıllara Göre Konut Satış Sayıları	23
Tablo 12. Bandırma Ticaret Odasında Kurulan ve Kapanan İşletme Sayısı	24
Tablo 13. Bandırma Ticaret Odasında Meslek Gruplarına Göre Şirket Kuruluşları	25

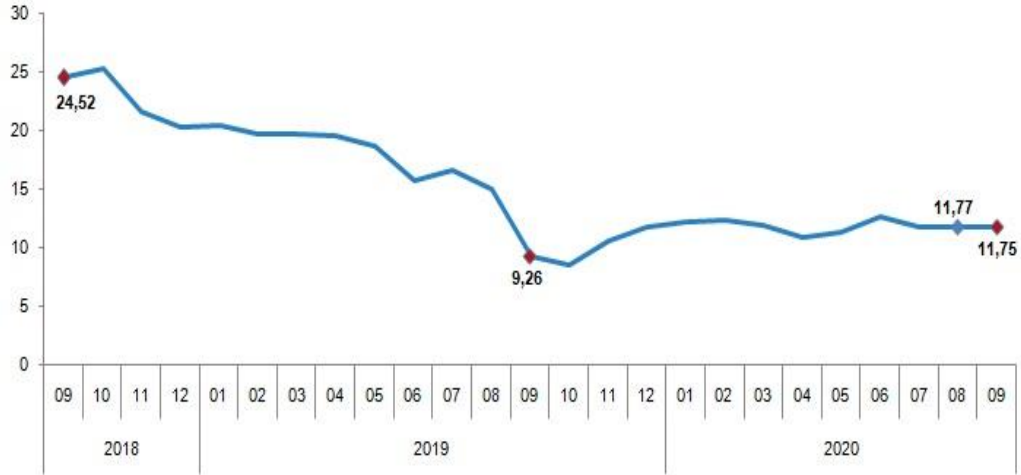
Grafik Listesi

Grafik 1. Tüketici Fiyat Endeksi Yıllık Değişimi	4
Grafik 2. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Yıllık Değişimi	5
Grafik 3. Ekonomik güven endeksi	6
Grafik 4. Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi	7
Grafik 5. Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel güven endeksleri	8
Grafik 6. TEPAV Perakende Güven Endeksinin Eylül 2019 – Eylül 2020 Değişimi	10
Grafik 7. Önümüzdeki 3 Aya İlişkin Satış Beklentisi	10
Grafik 8. İşlerin Son Üç Yıla Göre Karşılaştırılması	11
Grafik 9. Alt Sektör Bazında TEPE'nin Eylül 2020'de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi	11
Grafik 10. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye PMI Endeksi	12
Grafik 11. İstanbul Sanayi Odası (İSO) İmalat PMI İhracat İklimi Endeksi	13
Grafik 12. Finansal yatırım araçlarının aylık reel getiri oranları	20
Grafik 13. Finansal yatırım araçlarının üç aylık reel getiri oranları	20
Grafik 14. Finansal yatırım araçlarının altı aylık reel getiri oranları	21
Grafik 15. Finansal yatırım araçlarının yıllık reel getiri oranları	21
Grafik 16. Konut Satış Sayıları	22
Grafik 17. Yabancılara Yapılan Konut Satış Sayıları	23

1.EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ

1.1. Tüketici Fiyat Endeksi

- TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %0,97, bir önceki yılın Aralık ayına göre %8,33, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,75 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,47 artış gerçekleşti.
- Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla, %6,74 ile haberleşme, %6,91 ile giyim ve ayakkabı ve %7,55 ile eğitim oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, %25,17 ile çeşitli mal ve hizmetler, %15,09 ile sağlık ve %14,95 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu.
- Ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı Eylül ayında azalış gösteren diğer ana grup ise %0,03 ile giyim ve ayakkabı oldu. Buna karşılık, ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı Eylül ayında artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla, %3,02 ile ev eşyası, %1,84 ile ulaştırma ve %0,93 ile konut oldu.
- Eylül 2020'de, endekste kapsanan 418 maddeden, 62 maddenin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 42 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 314 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

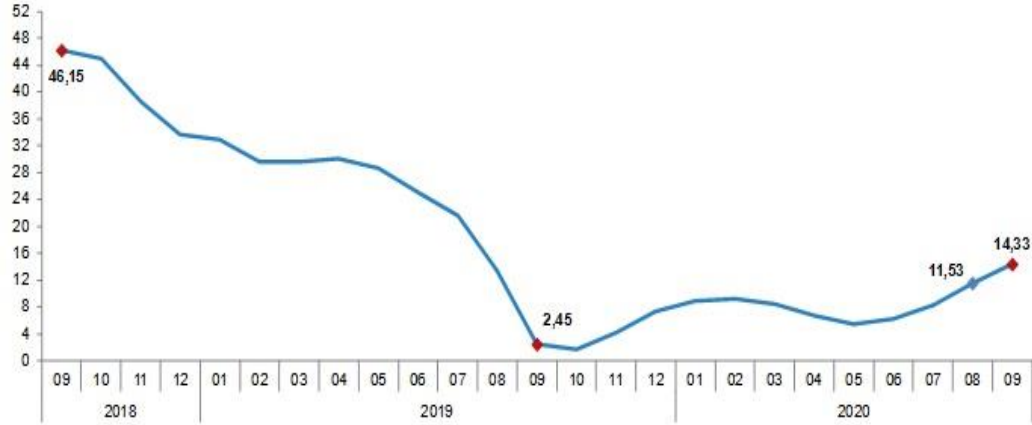
Grafik 1. Tüketici Fiyat Endeksi Yıllık Değişimi

	Eylül 2020	Eylül 2019
Bir önceki aya göre değişim oranı	0,97	0,99
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	8,33	8,42
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	11,75	9,26
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	11,47	18,27

Tablo 1. Tüketici Fiyat Endeksi Yıllık Değişim Oranı

1.2. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi

- Yİ-ÜFE (2003=100) 2020 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %2,65, bir önceki yılın Aralık ayına göre %13,44, bir önceki yılın aynı ayına göre %14,33 ve on iki aylık ortalamalara göre %7,71 artış gösterdi. Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taşocakçılığında %16,87, imalatta %15,52 artış, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %2,62 azalış ve su temininde %13,25 artış olarak gerçekleşti. Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında %17,91, dayanıklı tüketim malında %19,72, dayanıksız tüketim malında %12,74, sermaye malında %21,09 artış; enerjide %4,23 azalış olarak gerçekleşti.

Grafik 2. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Yıllık Değişimi

- Yıllık en fazla azalış; %13,73 ile tütün ürünleri, %12,77 ile kok ve rafine petrol ürünleri, %2,62 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme olarak gerçekleşti. Buna karşılık metal cevherleri %46,21, diğer mamul eşyalar %32,35, ana metaller %25,87 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.
- Aylık azalış; %1,66 ile kok ve rafine petrol ürünleri alt sektöründe gerçekleşti. Buna karşılık ana metaller %5,74, ham petrol ve doğal gaz %5,69, bilgisayarlar ile elektronik ve optik ürünler %4,49 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

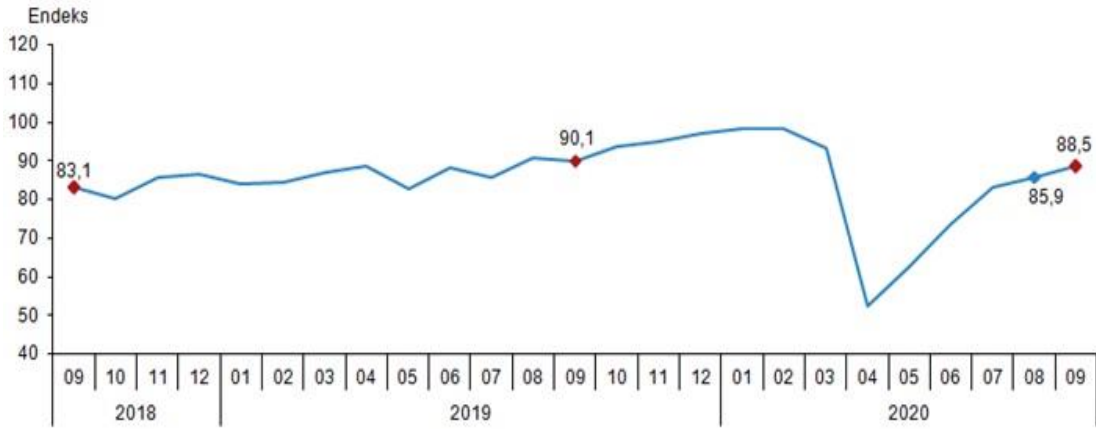
	Eylül 2020	Eylül 2019
Bir önceki aya göre değişim oranı	2,65	0,13
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	13,44	6,53
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	14,33	2,45
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	7,71	26,44

Tablo 2. Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksi ve % Değişim Oranları

2. GÜVEN ENDEKSLERİ

2.1. Ekonomik Güven Endeksi

- Ekonomik güven endeksi Ağustos ayında 85,9 iken, Eylül ayında %3,1 oranında artarak 88,5 değerine yükseldi. Ekonomik güven endeksindeki artış, tüketici, reel kesim (imalat sanayi) ve hizmet sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı. Güncelleme öncesi duruma göre hesaplanan ekonomik güven endeksi ise Eylül ayında bir önceki aya göre %3,2 oranında arttı; Ağustos ayında 85,9 olan endeks, Eylül ayında 88,6 oldu.
- Tüketici güven endeksi bir önceki aya göre Eylül ayında %3,2 oranında artarak 82,0 değerini, reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre %0,5 oranında artarak 105,7 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %6,4 oranında artarak 74,9 değerini aldı. Perakende ticaret sektörü güven endeksi Eylül ayında %1,5 oranında azalarak 93,5 değerini ve inşaat sektörü güven endeksi %2,0 oranında azalarak 83,3 değerini aldı.

Grafik 3. Ekonomik güven endeksi

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	08/2020	09/2020	08/2020	09/2020
Ekonomik güven endeksi	85,9	88,5	4,4	3,1
Tüketici güven endeksi	59,6	82,0	-2,2	3,2
Reel kesim güven endeksi	105,2	105,7	5,8	0,5
Hizmet sektörü güven endeksi	70,5	74,9	5,7	6,4
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	94,9	93,5	0,2	-1,5
İnşaat sektörü güven endeksi	85,0	83,3	-2,3	-2,0

Tablo 3. Ekonomik güven endeksi

ACIKLAMALAR

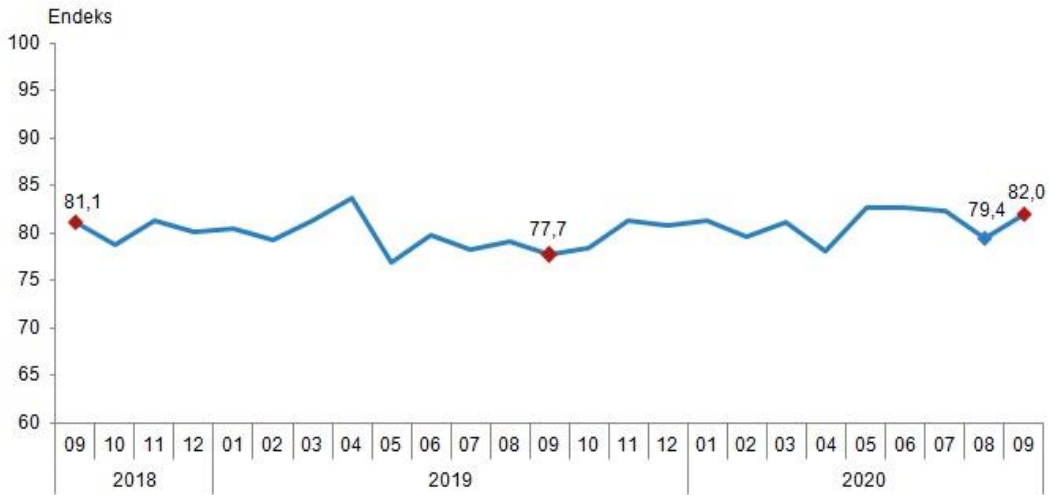
Ekonomik güven endeksi, tüketici ve üreticilerin genel ekonomik duruma ilişkin değerlendirme, beklenti ve eğilimlerini özetleyen bir bileşik endekstir. Endeks, mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, reel kesim, hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşmaktadır.

Ekonomik güven endeksi hesaplamasında, her bir sektörün ağırlığı o sektörün normalleştirilmiş alt endekslerine eşit dağıtılarak uygulanmakta, güven endekslerine doğrudan uygulanmamaktadır. Bu kapsamda tüketici, reel kesim, hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörlerine ait toplam 20 alt endeks hesaplamada kullanılmaktadır.

Ekonomik güven endeksinin hesaplamasında kullanılan alt endeksler her ayın ilk iki haftasında derlenen veriler kullanılarak hesaplanmaktadır. Ekonomik güven endeksinin 100'den büyük olması genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, 100'den küçük olması ise genel ekonomik duruma ilişkin kötümserliği göstermektedir.

2.2 Tüketici Güven Endeksi

- Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Eylül ayında bir önceki aya göre %3,2 oranında arttı; Ağustos ayında 79,4 olan endeks, Eylül ayında 82,0 oldu. Güncelleme öncesi duruma göre hesaplanan tüketici güven endeksi ise, Eylül ayında bir önceki aya göre %3,7 oranında arttı; Ağustos ayında 59,6 olan endeks, Eylül ayında 61,8 oldu.
- Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi Ağustos ayında 77,8 iken, Eylül ayında %1,7 oranında artarak 79,1 oldu. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum beklentisi endeksi Ağustos ayında 79,5 iken, Eylül ayında %4,8 oranında artarak 83,3 oldu.

Grafik 4. Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	08/2020	09/2020	08/2020	09/2020
Tüketici güven endeksi	79,4	82,0	-3,5	3,2
Mevcut dönemde hanenin maddi durumu	67,9	71,8	-6,7	5,8
Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi	77,8	79,1	-3,5	1,7
Gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi	79,5	83,3	-3,3	4,8
Gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi	92,6	93,8	-1,7	1,3

Tablo 4. Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi

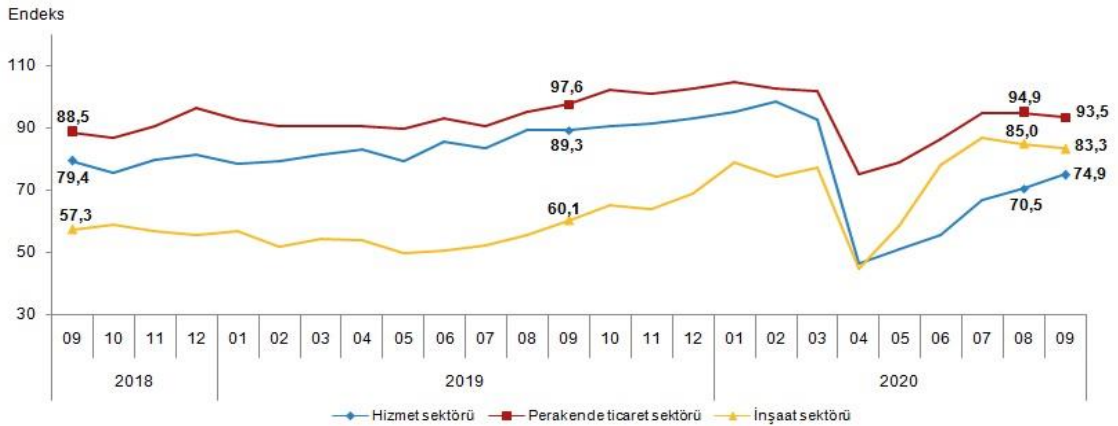
AÇIKLAMALAR

Aylık tüketici eğilim anketi ile tüketicilerin maddi durum ve genel ekonomiye ilişkin mevcut durum değerlendirmeleri ile gelecek dönem beklentileri, harcama ve tasarruf eğilimleri ölçülmektedir.

Anket sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi 0-200 aralığında değer alabilmektedir. Tüketici güven endeksinin 100'den büyük olması tüketici güveninde iyimser durumu, 100'den küçük olması tüketici güveninde kötümser durumu göstermektedir.

2.3 Sektörel Güven Endeksleri

- Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksi Eylül ayında bir önceki aya göre; hizmet sektöründe %6,4 artarken, perakende ticaret sektöründe %1,5 ve inşaat sektöründe %2,0 azaldı.
- Mevsim etkilerinden arındırılmış hizmet sektörü güven endeksi Ağustos ayında 70,5 iken, Eylül ayında %6,4 oranında artarak 74,9 değerini aldı. Hizmet sektöründe bir önceki aya göre, son üç aylık dönemde iş durumu alt endeksi %12,8 artarak 71,3 oldu. Son üç aylık dönemde hizmetlere olan talep alt endeksi %12,6 artarak 69,8 değerini aldı. Gelecek üç aylık dönemde hizmetlere olan talep beklentisi alt endeksi ise %2,8 azalarak 83,7 oldu.

Grafik 5. Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel güven endeksleri

- Mevsim etkilerinden arındırılmış perakende ticaret sektörü güven endeksi Eylül ayında %1,5 oranında azalarak 93,5 değerini aldı. Perakende ticaret sektöründe bir önceki aya göre, son üç aylık dönemde iş hacmi satışlar alt endeksi %5,5 artarak 84,1 oldu. Mevcut mal stok seviyesi alt endeksi %0,3 azalarak 107,7 değerini aldı. Gelecek üç aylık dönemde iş hacmi-satışlar beklentisi alt endeksi ise %8,6 azalarak 88,5 oldu.

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	08/2020	09/2020	08/2020	09/2020
Hizmet sektörü güven endeksi	70,5	74,9	5,7	6,4
İş durumu (son 3 aylık dönemde)	63,2	71,3	15,9	12,8
Hizmetlere olan talep (son 3 aylık dönemde)	62,0	69,8	12,3	12,6
Hizmetlere olan talep beklentisi (son 3 aylık dönemde)	86,2	83,7	-4,6	-2,8
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	94,9	93,5	0,2	-1,5
İş hacmi - satışlar (son 3 aylık dönemde)	79,7	84,1	14,5	5,5
Mevcut mal stok seviyesi	108,1	107,7	-2,2	-0,3
İş hacmi - satışlar beklentisi (gelecek 3 aylık dönemde)	96,8	88,5	-6,8	-8,6
İnşaat sektörü güven endeksi	85,0	83,3	-2,3	-2,0
Alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi	70,0	69,9	-5,2	-0,1
Toplam çalışan sayısı beklentisi (gelecek 3 aylık dönemde)	99,9	96,6	-0,1	-3,3

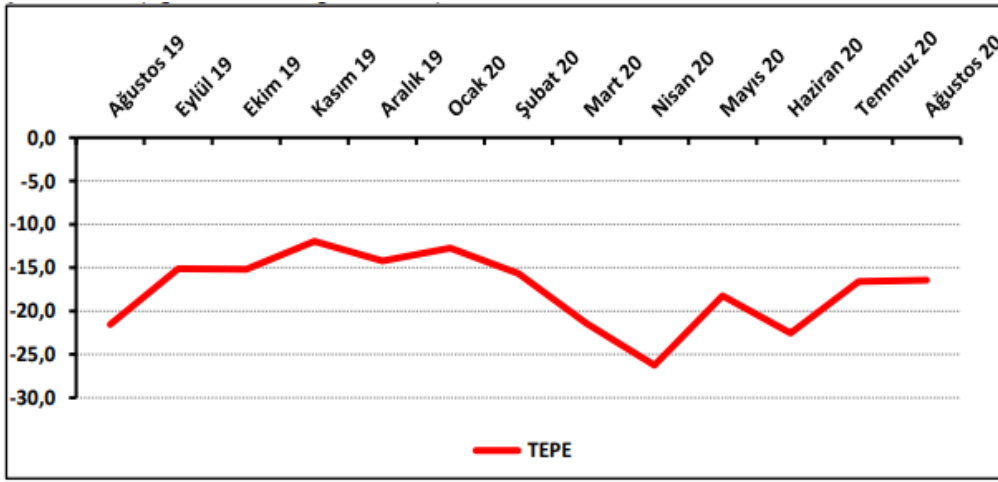
Tablo 5. Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel güven endeksleri

AÇIKLAMALAR

Sektörel güven endeksleri 0-200 aralığında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması sektörün mevcut ve gelecek döneme ilişkin iyimserliğini, 100'den küçük olması ise kötümserliğini göstermektedir.

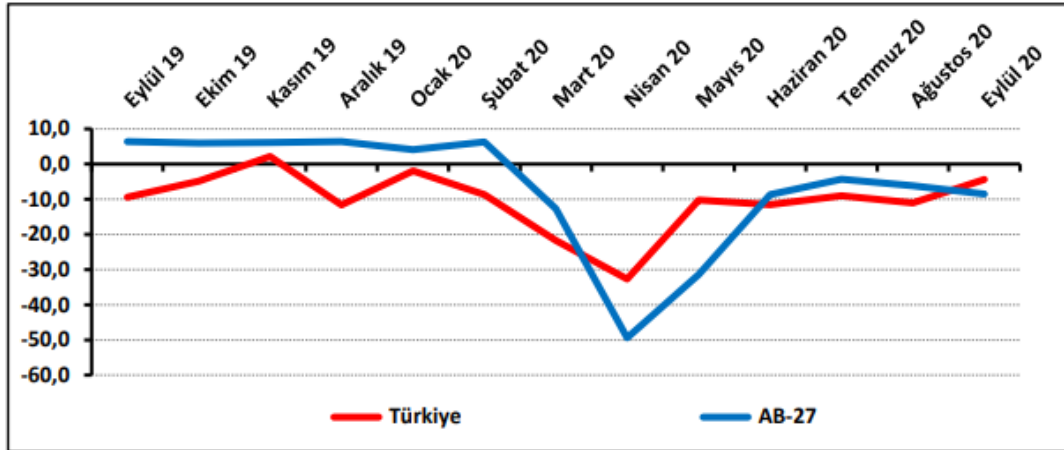
2.4. TEPAV Perakende Güven Endeksi

- Eylül ayında -16,1 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 0,5 puan azalırken, geçen aya göre 0,4 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalışında, gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergesindeki artışa rağmen, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve mevcut stok düzeyi göstergelerindeki negatif yönlü değişim etkili oldu.
- Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Eylül 2020’de -4,4 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 6,6 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 5,0 puan arttı. Eylül 2020’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 31,4’ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 36,5’i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 32 oldu.

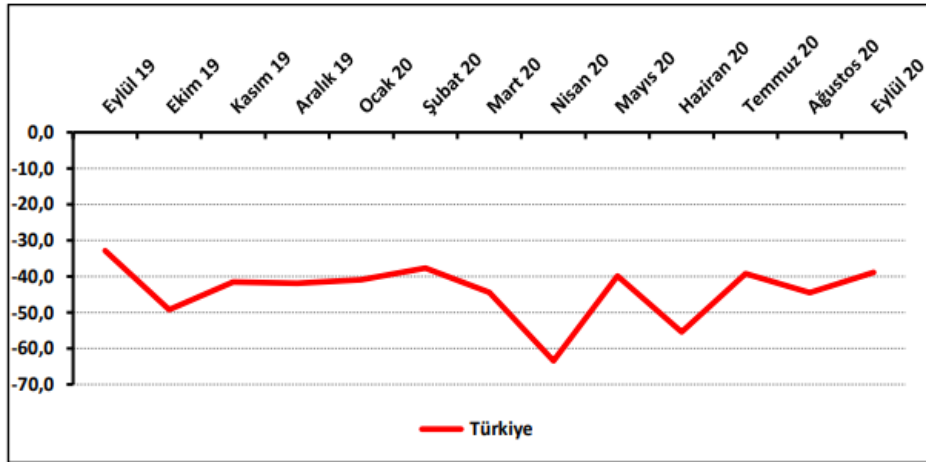

Grafik 6. Perakende Güven Endeksinin Eylül 2019 – Eylül 2020 Değişimi

- İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Eylül 2020’de -38,8 puan değerini alarak, Ağustos 2020’ye göre 5,7 puan artarken, Eylül 2019’a göre ise 5,9 puan azaldı. Eylül 2020’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 17,3’ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 56,1 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 26,6 oldu.

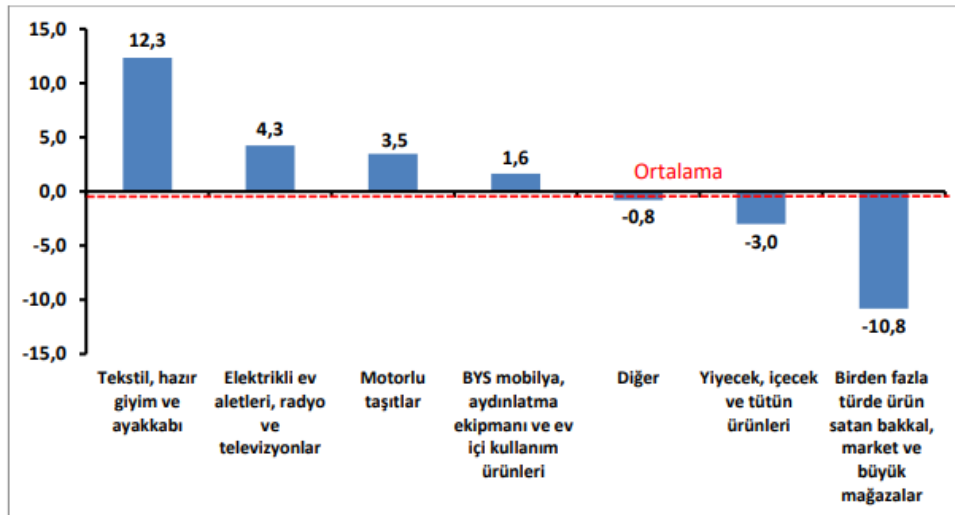

Grafik 7. Önümüzdeki 3 Aya İlişkin Satış Beklentisi

Grafik 8. İşlerin Geçen Yılın Aynı Dönemine Göre Durumu

- Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Eylül 2020’de, geçen yılın aynı dönemine göre “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “motorlu taşıtlar” ve “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörlerinde artış; “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörlerinde azalış görüldü. “Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “motorlu taşıtlar” ve “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ortalama değişimin üzerinde değer alırken, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörleri ortalama değişimin altında değer aldı. Perakende güveni en fazla “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektöründe azaldı.

Grafik 9. Alt Sektör Bazında TEPE’nin Eylül 2020’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi

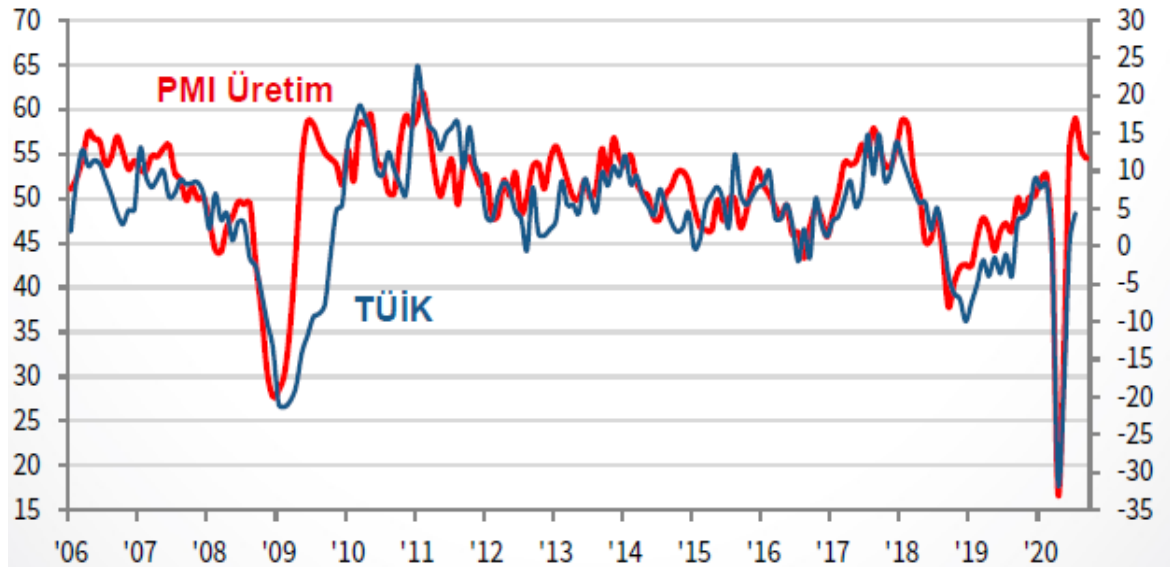
- TEPE anketine soru bazında bakıldığında Eylül 2020’de, “önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi” göstergesi hem Eylül 2019’a göre hem de Ağustos 2020’ye göre artarken, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu” ve “önümüzdeki 3 ayda istihdam ve satış fiyatı beklentileri” göstergeleri azaldı. “Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş beklentisi”, “işlerin geçen yıla göre durumu” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri Ağustos 2020’ye göre artarken, Eylül 2019’a göre azaldı.

3. SANAYİ ENDEKSLERİ

3.1 İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye PMI İmalat Sanayi Raporu

Eylül 2020 Raporu Önemli Hususlar

- ❖ Yeni siparişlerdeki büyümenin yansımaları olarak istihdam artışı hızlandı
- ❖ Üretim artmaya devam etti, ancak büyüme hızında yavaşlama kaydedildi
- ❖ Türk lirasındaki değer kaybının yansımaları olarak enflasyonist baskılar güçlendi
- Ağustos’ta 54,3 olarak ölçülen manşet PMI Eylül’de 52,8’e gerilemekle birlikte, yine de önceki aya göre sektörün faaliyet koşullarında güçlü iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Böylece faaliyet koşulları son dört ay boyunca güçlenmiş oldu.

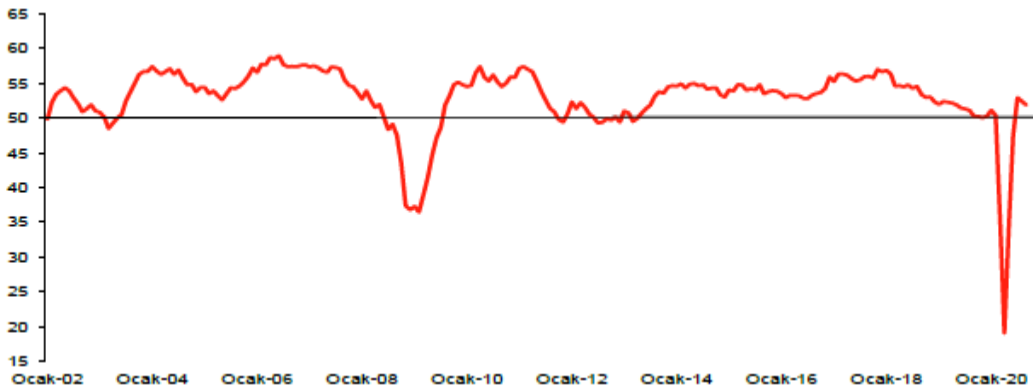
Grafik 10. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye PMI Endeksi

- COVID-19 salgınında en kötünün geride kalmasının ardından normale dönüş sürecinin devam etmesi, talebin Eylül ayında da iyileşmesini sağladı. Bunun sonucu olarak, üretim ve yeni siparişlerdeki büyüme sürdü. Her iki alt endeks de üst üste dördüncü ay artış gösterdi. Bununla birlikte, büyüme Ağustos’a göre hız kesti.

3.2 İstanbul Sanayi Odası (İSO) İhracat İklimi Endeksi

Eylül 2020 Raporu Önemli Hususlar

- İhracat İklimi Endeksi Eylül'de 51,9 olarak gerçekleşti
- Almanya, Birleşik Krallık ve ABD'de güçlü büyüme kaydedildi
- Fransa ve İspanya gibi pazarlar zayıflık işaretleri gösterdi
- Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, İstanbul Sanayi Odası tarafından ulusal PMI anketlerindeki PMI üretim endekslerinin bir araya getirilerek ağırlıklandırılmasıyla hesaplanmaktadır. Ağırlıklar, ihracat pazarlarının Türk imalat sektörü ihracatından aldıkları paylara ilişkin istatistikler kullanılarak oluşturulmaktadır.
- Ağustos'ta 52,4 olarak ölçülen İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi Eylül'de 51,9'a gerilemekle birlikte ihracat pazarlarındaki talep koşullarının güçlendiği yönünde sinyal vermeyi sürdürdü. Böylece, koronavirüs (COVID-19) salgınının yol açtığı bozulma döneminin ardından imalatçıların ihracat iklimi üst üste üçüncü ay iyileşme gösterdi.
- Birçok ana ihracat pazarında salgın kaynaklı daralmanın ardından toparlanma devam ederken bazı bölgelerde zayıflamanın yeniden başladığına ilişkin işaretler söz konusuydu.
- Üçüncü çeyrek sonu itibarıyla toparlanma görünümünün devam ettiği pazarlardan biri ABD oldu. Bu ülkede ekonomik aktivite güçlü şekilde arttı ve büyüme genel olarak önceki aya yakın bir tempoda devam etti. Diğer Kuzey Amerika ülkeleri incelendiğinde, Kanada'da imalat üretimi belirgin artış kaydetti ve bu artış Ağustos 2018'den beri en yüksek hızda gerçekleşti. Meksika'da ise imalat sanayi üretimi azalmayı sürdürdü.
- Avrupa'da ise karmaşık bir görünüm söz konusuydu. Türk imalatçıların en büyük iki ihracat pazarı olan Almanya ve Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite Eylül ayında da güçlü şekilde büyümeye devam etti. İtalya'da ise ılımlı bir talep artışı gözlemlendi.

Grafik 11. İstanbul Sanayi Odası (İSO) İmalat PMI İhracat İklimi Endeksi

3.3 MÜSAİD SAMEKS (Satınalma Müdürleri Endeksi)

- 2020 yılı Eylül ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, bir önceki aya göre 0,5 puan azalarak 50,2 değerine gerilemiştir. Endekste gözlenen söz konusu ivme kaybında hizmet sektörü endeksinin önceki aya göre 1,0 puan azalarak 46,6 seviyesine gerilemesi etkili olmuştur. Bu dönemde önceki aya göre 0,9 puan azalarak 50,1 puana gerileyen sanayi sektörü endeksinin de artış hızının düştüğü gözlenmiştir. Geçtiğimiz dönemde olduğu gibi hizmet sektörüne ilişkin girdi alımlarında gözlenen ivme kaybının iş hacmine olumsuz yansıdığı gözlenirken, yeni siparişlerde yaşanan daralma sanayi sektöründe gerçekleşen hız kaybında belirleyici olmuştur. Bu gelişmeler neticesinde önceki aya göre 0,5 puan azalmasına karşın 50,2 puanla eşik değer üzerinde seyirine devam eden SAMEKS Bileşik Endeksi, yılın üçüncü çeyreğine yönelik pozitif sinyaller vermeyi sürdürmüştür.

Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi

- Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Sanayi Sektörü Endeksi, 2020 yılı Eylül ayında, bir önceki aya göre 0,9 puan azalarak 50,1 seviyesine gerilemiştir. Önceki aya göre 3,7 puan artış kaydetmesine karşın, 48,0 puanla referans değer altındaki seyrini sürdüren yeni sipariş alt endeksi, sektör genelinde yaşanan ivme kaybında belirleyici rol oynamıştır. Bu gelişmeye bağlı olarak, girdi alımlarında gözlenen artış hızı da gerilemiş ve söz konusu alt endeks 1,7 puan düşerek 51,6 seviyesine gerilemiştir. Yeni siparişlerde gözlenen daralmaya karşın satın alımların sürmesi, sektöre ilişkin nihai mal stokunun artış kaydetmesine neden olmuş ve söz konusu alt endeks 6,5 puan artarak 51,2 seviyesine yükselmiştir. Bu gelişmeler neticesinde üretim alt endeksinde Ağustos ayında başlayan ivme kaybı Eylül ayında da devam etmiş ve söz konusu değer önceki aya göre 5,1 toparlanma kaydetmesine karşın 49,8 seviyesinde kalmıştır. Üretimde gözlenen ivme kaybıyla birlikte bu dönemde sanayi sektöründeki istihdam artışı da hız keserek 4,9 puanlık düşüşle 57,5 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sonuç olarak; önceki aya göre 0,9 puan ivme kaybı yaşanmış olmasına karşın, SAMEKS Sanayi Endeksinin 50 referans değeri üzerindeki seyri, sektördeki toparlanmanın sürdürüldüğüne işaret etmektedir.

Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi

- Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Hizmet Sektörü Endeksi, 2020 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre 1,0 puan azalarak 46,6 seviyesine gerilemiştir. Sektöre ilişkin girdi alımlarında gözlenen 5,3 puanlık hız kaybının, sektör genelinde gözlenen daralmanın temel belirleyicisi olduğu görülmektedir. Bu gelişmeye bağlı olarak önceki aya göre 0,7 puan azalarak 40,6 seviyesine gerileyen iş hacmi alt endeksi, 50 referans değerinin altındaki seyrini sürdürerek sektöre yönelik durgunluğa işaret etmiştir. Nihai mal stoku alt endeksinin 5,5 puan azalarak 43,1 puana gerilemesi ve tedarikçilerin teslimat süresi alt endeksinde zayıf görünümün sürmesi de Eylül ayında hizmet sektöründe yaşanan gerilemeyi destekleyen diğer faktörler olmuştur. Bu gelişmeler neticesinde, hizmet sektörüne yönelik istihdam alt endeksi de önceki aya göre 3,2 puan azalarak 44,8 seviyesine gerilemiş ve işgücü piyasasına yönelik olumsuz bir görünüm sunmuştur. Böylece geçtiğimiz ay 50 referans değerinin altına gerileyen

SAMEKS Hizmet Sektörü Endeksi, Eylül döneminde de sektördeki durgun seyrin sürdüğüne işaret etmiştir.

YORUM

- Covid-19'un etkilerinin gözle görünür bir şekilde geride kaldığı ve normalleşme sürecinin hızlandığı yılın üçüncü çeyreğinde SAMEKS'in 52,1 puanlık ortalaması, reel sektöre yönelik olumlu görünümü teyit etmektedir. Söz konusu dönem boyunca sanayi sektöründeki toparlanmanın hizmetler sektörüne kıyasla daha belirgin olduğu gözlenirken; SAMEKS Sanayi Sektörü Endeksinin üçüncü çeyrek ortalaması 52,3 puan, SAMEKS Hizmet Sektörü Endeksi ortalaması ise 50,0 puan seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmeler neticesinde, Türkiye ekonomisinin 2020 yılının üçüncü çeyreği itibariyle yeniden pozitif büyüme patikasına girdiğini ve reel sektöre yönelik olumlu görünümün yılın son çeyreğinde de süreceğini tahmin edebiliriz.

4. DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ

Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından yayınlanan 2020 yılı Eylül ayına ait ihracat istatistikleri aŐağıdaki tablolarda sunulmuŐtur.

SIRA	İLLER	OCAK	ŐUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLİL	KİMİLATİF
1	İSTANBUL	5.581.618,53	5.757.491,09	5.254.484,82	3.651.468,66	3.814.815,10	5.389.259,36	6.016.278,19	5.150.316,62	6.398.526,32	47.014.258,70
2	BURSA	1.170.586,50	1.297.457,40	1.097.440,78	436.457,24	574.489,71	929.990,17	1.154.557,69	862.408,49	1.274.320,25	8.797.708,22
3	KOCAELİ	1.289.115,86	1.050.342,78	1.043.133,51	455.213,56	624.701,64	865.589,79	941.562,68	776.623,07	1.225.089,92	8.271.372,81
4	İZMİR	878.589,69	747.961,17	785.804,92	581.713,70	586.895,03	765.600,37	869.384,52	758.709,92	860.245,86	6.834.905,19
5	ANKARA	619.043,53	597.217,84	600.633,13	551.059,94	548.867,62	673.842,89	663.681,87	573.173,44	757.005,59	5.584.525,86
6	GAZİANTEP	615.597,20	630.332,59	607.770,60	461.373,93	482.754,53	647.649,91	728.202,07	604.060,60	762.186,70	5.539.928,13
7	SAKARYA	509.408,92	504.197,83	301.737,41	36.178,55	171.703,82	381.377,04	395.195,69	154.900,26	480.010,60	2.934.710,11
8	MANİSA	271.451,48	309.908,63	323.554,44	246.939,79	252.502,45	322.499,53	362.277,06	318.201,12	406.028,20	2.813.362,69
9	DENİZLİ	259.271,41	244.903,08	239.922,21	164.640,89	163.454,45	246.155,68	297.319,59	260.256,97	323.514,35	2.199.438,62
10	HATAY	216.187,70	195.870,51	162.180,97	177.860,71	167.143,69	221.390,78	209.659,36	159.109,47	166.894,86	1.676.298,04
11	KONYA	170.916,20	175.076,53	167.624,54	156.761,64	131.867,36	173.522,01	193.944,67	156.605,64	203.200,98	1.529.519,58
12	KAYSERİ	162.166,42	180.221,34	156.126,08	97.493,14	112.810,89	170.401,83	190.046,85	166.514,60	192.867,78	1.428.648,90
13	MERSİN	184.637,95	169.365,83	148.831,55	139.130,75	133.910,53	161.048,27	127.594,12	117.237,20	161.507,50	1.343.263,70
14	ADANA	159.230,31	153.040,07	151.281,56	111.641,86	118.384,84	168.643,03	160.007,45	140.654,58	156.916,66	1.319.800,37
15	ANTALYA	119.206,91	114.202,41	121.914,34	102.294,14	95.783,94	123.093,08	116.654,68	101.914,41	117.184,67	1.012.248,60
16	TRABZON	109.596,01	98.297,53	90.397,40	97.854,00	72.068,18	77.267,91	87.151,94	44.163,17	112.377,49	789.173,62
17	TEKİRDAĞ	88.879,47	84.488,82	80.818,48	55.803,85	55.632,44	73.840,30	90.500,37	75.669,38	97.066,84	702.699,95
18	ESKİŐEHİR	89.368,39	85.822,61	89.365,95	49.093,78	47.497,89	69.552,80	74.573,31	68.734,49	77.148,57	651.157,79
19	MARDİN	66.081,06	65.082,35	63.389,12	51.547,97	47.365,06	70.549,25	80.641,39	84.851,85	90.610,18	620.118,22
20	K.MARAŐ	78.041,45	73.654,76	72.281,70	42.225,40	46.647,81	68.823,08	76.700,90	65.536,08	78.604,54	602.515,71
21	SAMSUN	63.585,23	56.343,87	61.097,65	39.758,78	54.031,08	51.762,35	60.000,04	50.684,97	71.696,57	508.960,54
22	AYDIN	52.866,26	43.005,54	55.591,40	41.856,85	36.721,99	46.921,35	54.415,44	44.605,14	65.793,05	441.777,03
23	BALIKESİR	42.663,49	53.448,63	46.590,62	50.208,21	47.495,26	51.237,72	47.282,11	41.476,14	54.827,29	435.229,46
58	ÇANAKKALE	4.537,13	3.806,89	4.272,09	4.172,38	4.715,56	6.281,73	5.176,73	4.232,57	5.112,82	42307,90889
	TOPLAM	13.475.656,17	13.350.748,72	12.330.959,89	8.320.101,81	8.952.514,93	12.447.172,26	13.805.756,77	11.415.653,95	14.919.658,70	109.018.223,19

Tablo 6. İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansları (1000 \$)

SIRA	SEKTÖR	1 - 30 EYLÜL			1 OCAK - 30 EYLÜL		
		2019	2020	DEĞ.	2019	2020	DEĞ.
1	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	13.578,37	12.029,93	-11,40%	134.267,53	105.783,57	-21,21%
2	Elektrik Elektronik	6.869,67	5.650,49	-17,75%	56.676,33	75.886,24	33,89%
3	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	3.093,80	5.832,72	88,53%	36.160,97	46.058,29	27,37%
4	Otomotiv Endüstrisi	3.667,66	6.123,95	66,97%	41.661,28	36.979,32	-11,24%
5	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	2.764,39	3.955,18	43,08%	21.216,07	27.165,84	28,04%
6	Madencilik Ürünleri	2.566,76	2.959,97	15,32%	21.568,08	25.649,96	18,93%
7	Makine ve Aksamları	2.180,87	2.810,82	28,89%	21.158,95	23.001,13	8,71%
8	Demir ve Demir Dışı Metaller	2.101,78	2.223,72	5,80%	20.609,38	18.363,25	-10,90%
9	Çelik	2.319,28	2.440,42	5,22%	16.462,73	18.274,24	11,00%
10	Meyve Sebze Mamulleri	2.575,04	1.889,47	-26,62%	11.961,28	12.551,82	4,94%
11	Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	1.179,85	1.511,24	28,09%	11.980,02	10.526,15	-12,14%
12	Savunma ve Havacılık Sanayii	523,36	2.067,77	295,09%	5.786,95	9.045,50	56,31%
13	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	881,72	1.385,57	57,15%	7.888,58	9.038,50	14,58%
14	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	406,62	452,64	11,32%	3.428,42	4.383,67	27,86%
15	İklimlendirme Sanayii	149,75	1.809,56	1108,40%	2.022,06	3.818,91	88,86%
16	Süs Bitkileri ve Mam.	195,68	0,00	-100,00%	3.997,03	2.810,44	-29,69%
17	Tekstil ve Hammaddeleri	219,01	298,79	36,43%	2.263,42	1.687,76	-25,43%
18	Deri ve Deri Mamulleri	313,82	110,46	-64,80%	3.154,73	1.521,90	-51,76%
19	Gemi ve Yat	0,00	901,57		35,04	1.060,19	2925,71%
20	Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	210,79		828,69	1.021,82	23,31%
21	Halı	15,42	71,60	364,27%	82,04	386,33	370,91%
22	Yaş Meyve ve Sebze	11,07	84,98	667,42%	11,07	149,99	1254,45%
23	Diğer Sanayi Ürünleri	3,74	2,43	-35,04%	164,06	33,29	-79,71%
24	Kuru Meyve ve Mamulleri	0,38	3,22	757,24%	17,41	30,69	76,30%
25	Mücevher	4,18	0,00	-100,00%	139,95	0,64	-99,54%
BALIKESİR TOPLAM İHRACATI		45.622,22	54.827,29	20,18%	423.542,09	435.229,46	2,76%
TÜRKİYE TOPLAM İHRACATI		14007973,52	14919658,7	6,51%	121.754.716,66	109.018.223,19	-10,46%

Tablo 7. Balıkesir İli İhracatçı Firmalarının Sektör İhracat Performansı (1000 \$)

SIRA	SEKTÖR	1 - 30 EYLÜL			1 OCAK - 30 EYLÜL		
		2019	2020	DEĞ.	2019	2020	DEĞ.
1	IRAK	8.261,34	7.814,25	-5,41%	85.514,44	71.699,60	-16,15%
2	ALMANYA	3.211,64	4.210,45	31,10%	31.008,72	30.730,41	-0,90%
3	İTALYA	2.053,36	3.260,69	58,80%	25.133,00	21.274,75	-15,35%
4	ABD	1.734,79	3.947,83	127,57%	17.303,37	19.751,54	14,15%
5	POLONYA	729,42393	416,94527		4632,21914	17546,9371	
6	BREZİLYA	1.793,87	3.281,60	82,93%	19.548,14	17.066,89	-12,69%
7	İSPANYA	1.295,80	1.884,53	45,43%	20.136,51	11.768,66	-41,56%
8	İSRAİL	747,21	1.424,83	90,69%	7.333,46	11.556,69	57,59%
9	ÇİN	2.009,49	1.228,44	-38,87%	12.619,52	11.475,18	-9,07%
10	UKRAYNA	2703,93396	302,49602		3991,88996	10330,6464	
11	SUUDİ ARABİSTAN	424,63327	368,7219		9722,86038	10292,094	
12	LİBYA	1265,79712	1236,64182		4519,86575	10178,6878	
13	KATAR	1.244,23	1.300,42	4,52%	7.382,01	10.145,76	37,44%
14	FRANSA	1.213,28	1.495,81	23,29%	7.707,83	9.417,17	22,18%
15	BAE	769,68	607,15	-21,12%	11.725,98	8.534,18	-27,22%
16	BİRLEŞİK KRALLIK	843,61	1.268,55	50,37%	6.108,86	8.145,04	33,33%
17	HOLLANDA	880,04	843,37	-4,17%	5.866,08	6.951,38	18,50%
18	HİNDİSTAN	85,49	407,68	376,89%	2.568,25	6.617,67	157,67%
19	GANA	27,28	97,32	256,70%	909,38	6.529,32	618,00%
20	İSVEÇ	1.835,80	862,45	-53,02%	8.939,42	6.075,11	-32,04%
21	BULGARİSTAN	555,74	797,60	43,52%	5.792,29	5.878,99	1,50%
22	YUNANİSTAN	885,51717	693,98136		4321,48172	4855,30805	
23	HONG KONG	510,48	624,15	22,27%	4.920,68	4.536,00	-7,82%
24	FAS	68,93	420,50	510,08%	1.103,00	4.431,54	301,77%
25	KUVEYT	454,79	293,17	-35,54%	2.782,21	4.249,40	52,73%

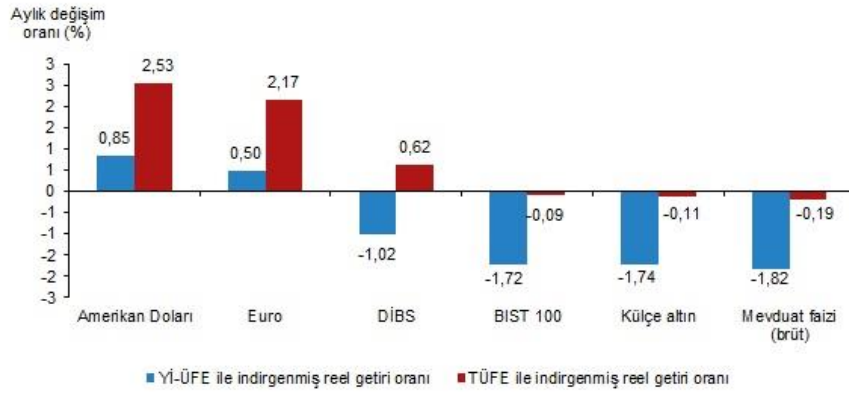
Tablo 8. Balıkesir İli İhracatçı Firmalarının Ülke İhracat Performansı (1000 \$)

SEKTÖR	SIRA	ÜLKE	1 OCAK - 30 EYLÜL		
			2019	2020	DEĞ.
Otomotiv Endüstrisi	1	ALMANYA	3.238.493,36	2.460.505,64	-24,02%
	2	FRANSA	2.591.646,49	1.921.986,94	-25,84%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	1.872.210,85	1.376.026,66	-26,50%
	4	İTALYA	2.117.276,52	1.336.408,47	-36,88%
	5	İSPANYA	1.279.259,79	918.072,06	-28,23%
		DİĞER	11.447.708,51	9.127.579,65	-20,20%
		TOPLAM	22.546.595,52	17.140.579,42	-23,98%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1	IRAK	699.701,26	705.910,58	0,89%
	2	ALMANYA	665.543,17	668.205,68	0,40%
	3	HOLLANDA	812.056,25	645.579,87	-20,50%
	4	ABD	540.987,66	595.526,53	10,08%
	5	İTALYA	722.597,87	523.770,33	-27,52%
		DİĞER	11.583.537,77	9.983.595,98	-13,80%
		TOPLAM	15.024.423,98	13.122.588,97	-12,66%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1	ALMANYA	2.297.984,78	2.237.480,24	-2,63%
	2	İSPANYA	1.789.080,81	1.469.191,32	-17,88%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	1.412.885,35	1.241.281,74	-12,15%
	4	HOLLANDA	821.546,93	925.094,81	12,60%
	5	ABD	487.823,38	585.529,74	20,03%
		DİĞER	6.467.878,82	5.664.564,12	-12,40%
		TOPLAM	13.277.200,06	12.123.141,96	-8,69%
Çelik	1	İSRAİL	678.415,78	642.728,91	-5,26%
	2	İTALYA	762.780,90	520.307,39	-31,79%
	3	İSPANYA	557.023,65	432.895,31	-22,28%
	4	ROMANYA	495.802,65	417.335,36	-15,83%
	5	IRAK	348.418,96	389.788,91	11,87%
		DİĞER	7.703.831,78	6.588.795,79	-14,47%
		TOPLAM	10.546.273,71	8.991.851,67	-14,74%
Elektrik Elektronik	1	BİRLEŞİK KRALLIK	1.128.719,60	1.009.254,91	-10,58%
	2	ALMANYA	781.131,84	730.029,42	-6,54%
	3	FRANSA	603.988,45	507.922,69	-15,91%
	4	İSPANYA	359.754,42	302.885,74	-15,81%
	5	İTALYA	353.446,38	297.972,94	-15,70%
		DİĞER	4.951.785,98	4.755.847,53	-3,95%
		TOPLAM	8.178.826,68	7.603.913,23	-7,03%
Demir ve Demir Dışı Metaller	1	ALMANYA	741.601,23	699.324,54	-5,70%
	2	İTALYA	391.870,98	315.687,31	-19,44%
	3	ABD	306.848,77	287.042,31	-6,45%
	4	BİRLEŞİK KRALLIK	320.387,34	272.477,47	-14,95%
	5	FRANSA	286.324,79	243.783,87	-14,86%
		DİĞER	3.993.111,88	4.055.093,94	1,50%
		TOPLAM	6.040.144,99	5.873.409,45	-2,76%

Tablo 9. Konsolide Ükelere Göre Sektörel İhracat Miktarları (1000 \$)

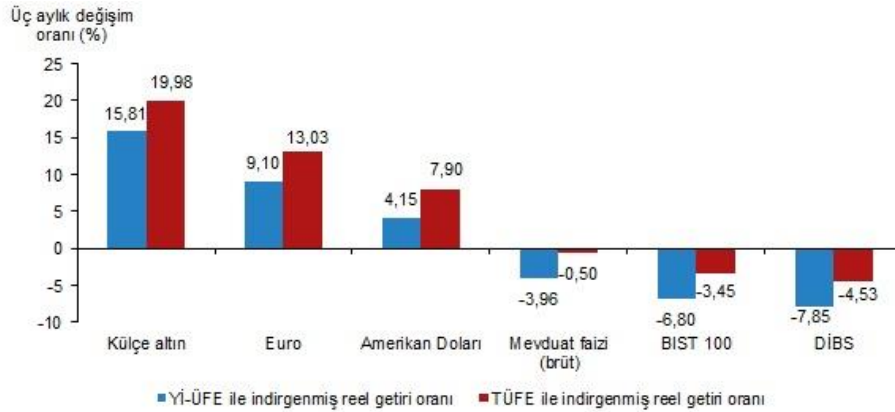
5. Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getiri Oranları

- En yüksek aylık reel getiri, yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) ile indirildiğinde %0,85, tüketici fiyat endeksi (TÜFE) ile indirildiğinde ise %2,53 oranlarıyla Amerikan Doları'nda gerçekleşti. Yİ-ÜFE ile indirildiğinde; yatırım araçlarından Euro %0,50 oranında kazandırırken; Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) %1,02, BIST 100 endeksi %1,72, külçe altın %1,74 ve mevduat faizi (brüt) %1,82 oranlarında yatırımcısına kaybettirdi. TÜFE ile indirildiğinde Euro %2,17 ve DİBS %0,62 oranlarında kazandırırken; BIST 100 endeksi %0,09, külçe altın %0,11 ve mevduat faizi (brüt) %0,19 oranlarında yatırımcısına kaybettirdi.

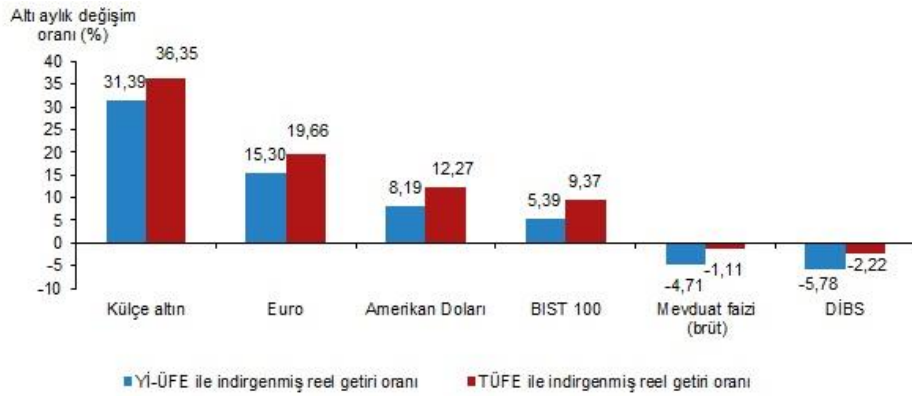
Grafik 12. Finansal yatırım araçlarının aylık reel getiri oranları

- Külçe altın, üç aylık değerlendirmede; Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %15,81, TÜFE ile indirildiğinde ise %19,98 oranında yatırımcısına en yüksek reel getiri sağlayan yatırım aracı olurken; DİBS Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %7,85, TÜFE ile indirildiğinde ise %4,53 oranında yatırımcısına en çok kaybettiren yatırım aracı oldu.

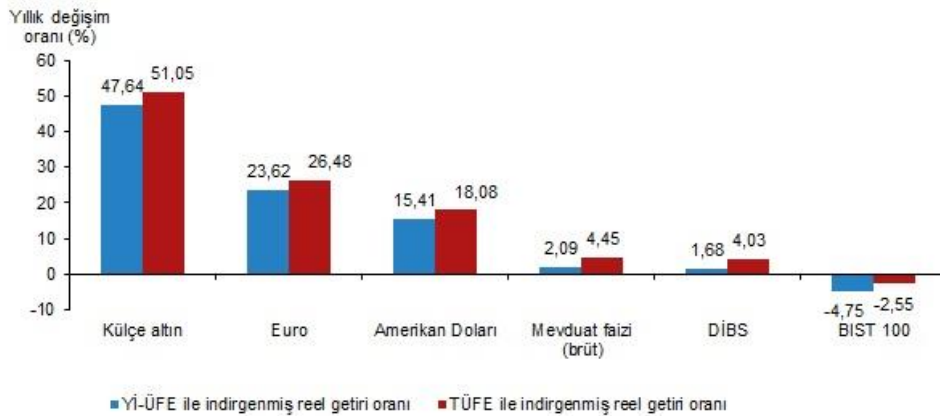
Grafik 13. Finansal yatırım araçlarının üç aylık reel getiri oranları

- Altı aylık değerlendirmeye göre külçe altın; Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %31,39, TÜFE ile indirildiğinde ise %36,35 oranında yatırımcısına en yüksek kazancı sağlayan yatırım aracı oldu. Aynı dönemde DİBS, Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %5,78, TÜFE ile indirildiğinde ise %2,22 oranında yatırımcısına en çok kaybettiren yatırım aracı oldu.

Grafik 14. Finansal yatırım araçlarının altı aylık reel getiri oranları

- Finansal yatırım araçları yıllık olarak değerlendirildiğinde külçe altın; Yİ-ÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranı %47,64, TÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranı ise %51,05 oranında yatırımcısına en yüksek reel getiriyi sağlayan yatırım aracı oldu. Yıllık değerlendirmede, Yİ-ÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranları; yatırım araçlarından Euro %23,62, Amerikan Doları %15,41, mevduat faizi (brüt) %2,09 ve DİBS %1,68 oranlarında yatırımcısına kazandırırken; BIST 100 endeksi %4,75 oranında kaybettirmiştir. TÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranları Euro %26,48, Amerikan Doları %18,08, mevduat faizi (brüt) %4,45 ve DİBS %4,03 oranlarında kazandırırken; BIST 100 endeksi %2,55 oranında kaybettirmiştir.

Grafik 15. Finansal yatırım araçlarının yıllık reel getiri oranları

6. Konut Satış İstatistikleri

- Türkiye genelinde konut satışları 2020 Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %6,9 azalarak 136 bin 744 oldu. Konut satışlarında, İstanbul 25 bin 399 konut satışı ve %18,6 ile en yüksek paya sahip oldu. Satış sayılarına göre İstanbul'u 12 bin 677 konut satışı ve %9,3 pay ile Ankara, 8 bin 153 konut satışı ve %6,0 pay ile İzmir izledi. Konut satış sayısının düşük olduğu iller sırasıyla 17 konut ile Hakkari, 24 konut ile Ardahan ve 63 konut ile Bayburt oldu.

Grafik 16. Konut Satış Sayıları

- Türkiye genelinde 2020 Eylül ayında ipotekli konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre %38,5 azalış göstererek 35 bin 576 oldu. Toplam konut satışları içinde ipotekli satışların payı %26,0 olarak gerçekleşti. İpotekli satışlarda İstanbul 7 bin 527 konut satışı ve %21,2 pay ile ilk sırayı aldı. İpotekli konut satışının en az olduğu il 1 konut ile Hakkari oldu.
- Diğer konut satışları 2020 Eylül ayında Türkiye genelinde bir önceki yılın aynı ayına göre %13,6 artarak 101 bin 168 oldu. Diğer konut satışlarında İstanbul 17 bin 872 konut satışı ve %17,7 pay ile ilk sıraya yerleşti. İstanbul'daki toplam konut satışları içinde diğer satışların payı %70,4 oldu. Ankara 8 bin 875 diğer konut satışı ile ikinci sırada yer aldı. Ankara'yı 5 bin 745 konut satışı ile İzmir izledi. Diğer konut satışının en az olduğu il 16 konut ile Hakkari oldu.
- Türkiye genelinde ilk defa satılan konut sayısı 2020 Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %19,5 azalarak 41 bin 376 oldu. Toplam konut satışları içinde ilk satışın payı %30,3 oldu. İlk satışlarda İstanbul 7 bin 99 konut satışı ve %17,2 ile en yüksek paya sahip olurken, İstanbul'u 3 bin 99 konut satışı ile Ankara ve 2 bin 266 konut satışı ile İzmir izledi.

Balıkesir	Eylül 2020			Ocak - Eylül 2020		
	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış
	3 357	923	2 434	24 996	6 571	18 425

Tablo 10. Balıkesir İlinin İlk Satış ve İkinci El Satış Ayrıntısında İllere ve Yıllara Göre Konut Satış Sayıları

- Türkiye genelinde ikinci el konut satışları 2020 Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %0,1 azalış göstererek 95 bin 368 oldu. İkinci el konut satışlarında İstanbul 18 bin 300 konut satışı ve %19,2 pay ile ilk sıraya yerleşti. İstanbul'daki toplam konut satışları içinde ikinci el satışların payı %72,1 oldu. Ankara 9 bin 578 konut satışı ile ikinci sırada yer aldı. Ankara'yı 5 bin 887 konut satışı ile İzmir izledi.

Balıkesir	Eylü 2020			Ocak - Eylül 2020		
	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış
	3 357	720	2 637	24 996	9 697	15 299

Tablo 11. Balıkesir ilinin İpotekli ve Diğer Ayrıntısında Yıllara Göre Konut Satış Sayıları

- Yabancılara yapılan konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre %26,1 artarak 5 bin 269 oldu. Yabancılara yapılan konut satışlarında, Eylül 2020'de ilk sırayı 2 bin 370 konut satışı ile İstanbul aldı. İstanbul ilini sırasıyla bin 18 konut satışı ile Antalya, 347 konut satışı ile Ankara, 239 konut satışı ile Bursa ve 191 konut satışı ile Mersin izledi.

Grafik 17. Yabancılara Yapılan Konut Satış Sayıları

7. BANDIRMA TİCARET ODASI KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ

- Bandırma Ticaret Odası verilerine göre; 2020 yılı Eylül ayı içerisinde toplam 31 şirket kurulmuş olup, en çok kurulan şirket türü 17 adet ile limited şirketler olmuştur.
- Kapanan şirket sayısı incelendiğinde, toplam olarak kapanan şirket sayısı 5 adet olup, en çok kapatılan şirket türü 3 adet ile gerçek kişi ve limited işletmeleri olmuştur. Yılın 9 aylık istatistiklerine göz atıldığında; 2020 yılı içerisinde 151 adet firma kurulmuş, 66 adet firma kapatılmıştır.

	Şirket Türü	Eylül 2020	Ağustos 2020	Ocak - Eylül		
				2019	2020	Değişim (%)
Kurulan	Gerçek Kişi Ticaret İşletmesi	7	2	35	31	-11
	Limited Şirket	17	21	88	98	11
	Anonim Şirket	6	7	22	21	-4
	Kooperatif	1	0	5	2	-60
	Diğer İktisadi İşletmeler	0	0	0	0	0
Kapanan	Gerçek Kişi Ticaret İşletmesi	2	1	56	34	-39
	Limited Şirket	3	2	20	25	25
	Anonim Şirket	0	0	13	7	-46
	Kooperatif	0	0	2	0	0
	Diğer İktisadi İşletmeler	0	0	0	0	0

Tablo 12. Bandırma Ticaret Odasında Kurulan ve Kapanan İşletme Sayısı

- 2020 yılı Eylül ayı içerisinde kurulan 31 adet işletme meslek gruplarına göre incelendiğinde 5 adet üye ile inşaat meslek grubu en çok kaydın yapıldığı grup olmuştur. Tarım ve nakliye-yük taşımacılığı-acente sektörleri 3'er adet üye kaydı ile inşaat meslek grubunu takip etmiştir.

Meslek Grubu	GRUP TANIMI	Gerçek Kişi	Tüzel Kişi	Toplam
		Adet	Adet	Adet
01. MESLEK GRUBU	TARIM	1	2	3
02. MESLEK GRUBU	GIDA-İMALAT	0	1	1
03. MESLEK GRUBU	İMALAT	0	1	1
04. MESLEK GRUBU	İNŞAAT	4	1	5
05. MESLEK GRUBU	OTOMOTİV	0	1	1
07. MESLEK GRUBU	ESNAF	0	2	2
08. MESLEK GRUBU	İNŞAAT MALZEMELERİ	0	1	1
09. MESLEK GRUBU	YOLCU TAŞIMACILIĞI	0	1	1
10. MESLEK GRUBU	BANKA-SİGORTA-SARRAF	0	1	1
11. MESLEK GRUBU	HİZMET	0	2	2
12. MESLEK GRUBU	EĞİTİM- TELEKOMÜNİKASYON- BİLİŞİM	1	1	2
13. MESLEK GRUBU	HAYVANCILIK	0	2	2
15. MESLEK GRUBU	GIDA-PERAKENDE	0	2	2
16. MESLEK GRUBU	NAKLİYE-YÜK TAŞIMACILIĞI – ACENTE	1	2	3
17. MESLEK GRUBU	MİMAR-MÜHENDİS- EMLAK	0	2	2
18. MESLEK GRUBU	MEDİKAL-SAĞLIK	0	2	2
TOPLAM		7	24	31

Tablo 13. Bandırma Ticaret Odasında Meslek Gruplarına Göre Şirket Kuruluşları

KAYNAKLAR

Eylül 2020 Ekonomik, Ticari ve Finansal Bilgiler isimli çalışmanın oluşturulması esnasında, aşağıda belirtilen kurumların verileri kullanılmıştır.

- ❖ Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)
- ❖ Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)
- ❖ Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)
- ❖ Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) SAMEKS (Satınalma Müdürleri Endeksi)Raporu
- ❖ İstanbul Sanayi Odası (İSO) PMI İmalat Sanayi Raporu
- ❖ İstanbul Sanayi Odası (İSO) İhracat İklimi Raporu
- ❖ Bandırma Ticaret Odası (BTO) Sicil İstatistikleri